Финансиран во согласност со посебен договор за финансиска помош бр. 2017/388-041 за ЕУ ИПА II Мулти-Програма за корисниците Албанија, Босна и Херцеговина, Република Северна Македонија, Косово*, Црна Гора и Србија

* Ова назначување не е во спротивност со позициите за статусот и е во согласност со Резолуцијата 1244/199 на Советот за безбедност на ОН и мислењето на МСП за прогласувањето независност на Косово.

Инвестициски Фонд за Западен Балкан

Инструмент за техничка помош за инфраструктурни проекти 7 (ИПФ7) TA2017050 R0 IPA

WB18-MKD-TRA 01

Основен проект и Оцена на влијанијата врз животната средина од Автопатот А4 Скопје-Блаце

Секција 2: Изградба на автопат од клучка со локален пат за село Блаце (Клучка „Блаце“) до Скопје (клучка „Стенковец“), km 2+000 to ~km 12+250

Акционен План за Животна Средина и Социјални Аспекти - АПЖССА

HILL INTERNATIONAL
IPF 7 CONSORTIUM

Февруари, 2022

Инвестициската рамка за Западен Балкан (ИРЗБ) е финансирана од Европската комисија во декември 2009 година, заедно со Банката за развој на Советот на Европа (БРСЕ), Европската банка за обнова и развој (ЕБОР), Европската инвестициона банка (ЕИБ), Билатералните донатори и земјите од Западен Балкан со цел да обезбедат финансирање за стратешки инвестициски проекти во земјите-кориснички. Подобните сектори вклучуваат развој на инфраструктурата во животната средина, енергетиката, транспортот, социјалниот и дигиталниот сектор, како и развојот на приватниот сектор. KfW и Светската банка последователно се приклучија на Рамката. Во јули 2017 година, KfW стана партнер организација.

Одрекување од одговорност

Оваа публикација е изработена со помош на Европската унија. Содржината на оваа публикација е единствената одговорност на конзорциумот IPF7 предводен од Хил Интернешнл и на ниеден начин не може да се одрази на ставовите на Европската Унија

ПОДАТОЦИ ЗА ПРОЕКТОТ

ИМЕ НА ПОДПРОЕКТОТ	Основен Проект и Оцена на влијанието врз животната средина и социјалните аспекти за Автопат А4, Скопје - Блаце
РЕФЕРЕНЦА НА ПОДПРОЕКТОТ	WB18 MKD TRA 01
КОРИСНИК	Министерство за Транспорт и Врски на Република Северна Македонија – Јавно Претпријатие за Државни патишта
СЕКТОР	Транспорт
ЗЕМЈА	Република Северна Македонија
ВОДЕЧКА МФИ	ЕБОР
ОДГОВОРНО ЛИЦЕ	Билјана Милошеска
СЕКТОРСКИ КЛУЧНИ ЕКСПЕРТИ	Ioannis Koutras Менка Спировска
ДАТА	Февруари 2022
ВЕРЗИЈА	2
НАСЛОВ НА ИЗВЕШТАЈОТ	Акционен План за Животна Средина и Социјални Аспекти (АПЖССА)

Ревизија	**1**	**2**
Дата	29.11.2021	03.02.2022
Детал	Акционен План за Животна Средина и Социјални Аспекти (АПЖССА)	Акционен План за Животна Средина и Социјални Аспекти (АПЖССА)
Подготвено од	Менка Спировска	Менка Спировска
Проверено од	Achilleas Parathiras	Achilleas Parathiras
Одобрено од	Ioannis Koutras	Ioannis Koutras

Содржина

1. Вовед **6**

1.1. Структура на табела на АПЖССА...6

Листа на табели

Табела 1 Акционен план за животна средина и социјални аспекти (АПЖССА) 8

Кратенки

АПЖССА	Акционен план за животната средина и социјални аспекти
БЗР	Здравјето и безбедноста при работа
БИ	Барања за изведба
ГИЖССА	Годишен извештај за животната средина и социјални аспекти
ДМИП	Добрата меѓународна пракса во индустријата
ЕБОР	Европската банка за обнова и развој
ЕИБ	Европската инвестициона банка
ЕИП	Единицата за имплементација на Проектот
ЕУ	Европска унија
ЖСЗБСА	Животна средина, здравје, безбедност и социјални аспекти
ЖССА/ЖС&СА	Животната средина и социјалните аспекти
ЖССАЗБ	Животната средина, социјалните аспекти, здравјето и безбедноста
ИРЗБ	Инвестициската рамка за Западен Балкан
ЈПДП	Јавното претпријатие за државни патишта
ЛЗП	Лица засегнати од проектот
МЖСПП	Министерството за животна средина и просторно планирање
МТВ	Министерството за транспорт и врски
ОВЖССА	Оцена на влијанието врз животната средина и социјални аспекти
ОПУЖССА	Оперативен план за управување со животната средина и социјалните аспекти
ПВЗС	План за вклучување на засегнати страни
ПОЗР	План за откуп на земјиште и раселување
ПУБР	План за управување со биолошката разновидност
ПУЖССАГ	План за управување со животната средина и социјалните аспекти при градење
РНВ	Родовото насилство и вознемирување
РОЗР	Рамка за откуп на земјиште и раселување
СЗО	Светска здравствена организација
СУЖССА	Систем за управување со животната средина и социјални аспекти
УЖССАЗБ	Управување со животната средина, социјалните аспекти, здравје и безбедност
БРСЕ	Банката за развој на Советот на Европа

1. Вовед

Овој акционен план за животната средина и социјални аспекти–АПЖССА е развиен како дел од проектната документација: Идеен проект и оцена на влијанието врз животната средина и социјални аспекти (ОВЖССА) за автопатот А4, Скопје-Блаце, врз основа на резултатите од Студијата за ОВЖССА.

АПЖССА има за цел да ја поддржи Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) во нејзините преговори со Јавното претпријатие за државни патишта (ЈПДП) за кои аспекти на Проектот ќе бараат од ЈПДП да преземе активности за да ги усогласи ЕБОР Барања за изведба (БИ). АПЖССА ќе биде составен дел од Договорот за заем меѓу ЕБОР и ЈПДП.

АПЖССА содржи мерки и активности за ублажување и подобрување на перформансите, кои се однесуваат на идентификуваните социјални проблеми и проблемите во животната средина, како и недостатоците. Мерките за ублажување се активности дизајнирани да обезбедат дека Проектот ќе се изведува во согласност со релевантните локални закони и регулативи, како и со политиката на ЕБОР, во сите негови фази. ЈПДП и третите страни, вклучени во имплементацијата на сите фази на Проектот, ќе треба да го имплементираат АПЖССА и да развијат соодветни практики за управување.

Одговорноста за спроведувањето на АПЖССА, во согласност со предложените мерки и дефиниран временски распоред, е усогласен со ЈПДП. Предложениот временски период за завршување на секоја идентификувана акција е вклучен во табелата на АПЖССА, што останува конечно да се договори помеѓу ЈПДП и ЕБОР. Посебно лице (вклучувајќи директна одговорност), задолжено за управување со животната средина, социјалните аспекти, здравје и безбедност (УЖССАЗБ) и спроведување на АПЖССА, треба да биде назначено во рамките на ЈПДП. Сепак, како прв чекор, ЈПДП треба да развие и одобри ПУЖССА, соодветен на природата и обемот на спроведените активности и пропорционален со нивото на ризици и влијанија во животната средина и социјалните аспекти (ЖССА), генерирани од имплементацијата на Проектот

Компанијата, исто така, ќе мора да обезбеди дека вработените, кои ќе имаат директна одговорност за релевантните проектни активности поврзани со ЖССА, се соодветно квалификувани и обучени за да ги имаат потребните знаења и вештини за извршување на нивната работа.

ЈПДП треба да воспостави процедури за следење и мерење на напредокот во спроведувањето на АПЖССА и за негово документирање. Како дел од редовното известување до Банката, ЈПДП ќе и достави на ЕБОР ажурирања за нивниот напредок во спроведувањето на АПЖССА и доколку е потребно – било какви неопходни корективни и превентивни акции во изменетиот АПЖССА (како што е договорено со ЕБОР).

1.1. Структура на табела на АПЖССА

АПЖССА е претставен во форма на табела, која содржи голем број полиња како што следува:

Ставката АПЖССА „бр.“ содржи единствен број за секое акција на АПЖССА;

„Акција“ ја сумира акцијата што треба да ја преземе Проектот. Табелите со акции даваат поконкретни детали за набљудувањето/прашањето што треба да се реши, за да се овозможи проектот да биде во согласност со барањата на заемодавачот;

„E&S Ризици“ ги сумира идентификуваните проблеми (прашања), поврзани со животната средина, социјалните аспекти, здравјето и безбедноста (ЖССАЗБ), што треба да се решат од страна на Проектот;

„Барањето“ ги детализира законските барања, барањата на заемодавачот или добрата практика што се очекува да ги исполни Проектот;

„Ресурси, инвестициски потреби, одговорност“ обезбедува информации за ресурсите и одговорноста за спроведување на акцијата;

„Временска рамка" дава индикации за тоа кога треба да се заврши предложената активност. Временската рамка за спроведување на АПЖССА треба да се договори помеѓу ЈПДП и заемодавачите;

„Цел и критериум за евалуација за успешна имплементација" го опишува бараниот резултат според кој ќе се следи и оценува ставката, дефинирана во АПЖССА, за да се затвори, односно исполни барањето.

„Статусот на имплементација" обезбедува ажурирања, поврзани со напредокот на спроведувањето на активностите.

Табела 1 Акционен план за животна средина и социјални аспекти (АПЖССА)

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
БИ1	**Оценување и управување со ризиците и влијанијата врз животната средина и социјалните аспекти**						
1.1	Да се обезбеди **Согласност за спроведување на Проектот**, издадена од Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП). Да се обезбеди **Согласност за управување со вода** за Проектот, издадена од МЖСПП. Да се обезбеди **Одобрение за градење** за проектот од Министерството за транспорт и врски (МТВ). да се обезбедат релевантни **дозволи** за животна средина, води и градење **за избрани локации на кои ќе се одлага вишокот земја**	Усогласеност со националните законски барања. Исполнување на барањата на ЕБОР.	Национално законодавство	ЈПДП (сопствени ресурси) Тим за ОВЖССА (трошок за подготовка на проектна документација) надгледуван од ЈПДП Тим за проектирање (трошок за изработка на проектна документација)/ надгледуван од ЈПДП ЈПДП (трошок за изработка на проектна документација).	За време на фазата на проектирање и пред почетокот на градежната фаза (во согласност со временската рамка дефинирана со националната регулатива)	Сите споменати документи и дозволи се обезбедени пред почетокот на градежната фаза Редовно известување до ЕБОР	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
1.2	Да се обезбедат сите потребни **договори/одобренија за користење на комунални услуги** (вода, енергија, отпад) и набавка на **природни суровини што се користат во градежништвото**. Да се осигури дека суровините се обезбедени од компаниите кои поседуваат еколошки дозволи/IPPC.	Усогласеност со националните законски барања. Исполнување на барањата на ЕБОР. Законско користење на природните ресурси.	Националното законодавство Најдобра практика	Изведувач (трошок за изградба)/Надзорен инженер надгледуван од ЈПДП	Дозволите треба да се добијат пред почетокот на градежната фаза Снабдувањето со суровини треба да се организира во фазата на изградба	Доказ за обезбедени дозволи, потпишани договори. Информации за дозволите и изворите на материјали, вклучени во Годишниот извештај за животната средина и социјални аспекти (ГИЖССА) доставен до ЕБОР	
1.3	ЈПДП да развие политика за животна средина и социјални аспекти (ЖС&СА) и процедури за животна средина, здравје, безбедност и социјални аспекти (ЖСЗБСА) заради имплементација, следење и информирање во однос на ЖС&SA аспекти во согласност со Политиката	Оптимизација на управувањето со животната средина и социјалните аспекти преку формализиран документ/процедури и вработени	ЕБОР БИ1 Најдобра практика	ЈПДП	Пред почетокот на изградбата Одговорноста за спроведување на барањата за животна средина и социјални	Развиена политика за ЖС&СА и ЖСЗБСА процедури за следење и известување за нивното имплементирање Барањата се вклучени во тендерската документација и	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	на ЕБОР и нејзините елементи. Забелешка: ЈПДП исто така треба да осигура дека сите подизведувачи ги имплементирале барањата за ЖС&SA и да назначат специјалист(и) за ЖСЗБСА кој ќе ги имплементира ПУЖССА и АПЖССА за Проектот.				аспекти (ЖС&СА) да биде вклучена во тендерската документација за Изведувачот.	договорите. Назначени се експерт(и) за ЖСЗБСА, како дел од тимот на изведувачот и надзорот. Редовно известување до ЕБОР	
1.4	Да се назначи **искусен соработник/експерт за политика за животна средина** и **искусен соработник/експерт за социјална политика** за да ги координираат сите активности за животна средина и социјални аспекти (ЖС&СА) во фазата пред-изградба и изградба на Проектот, вклучувајќи: - интегрирање на барањата за животна средина и социјални аспекти (ЖС&СА) во	Усогласеност со Барања на ЕБОР	ЕБОР БИ1	ЈПДП (може да биде потребно вработување на надворешна техничка помош)	Веднаш (пред започнување на тендерската постапка).	Целосна усогласеност со политиката за ЖС&СА на ЕБОР. Извештајот за имплементација е вклучен во Годишниот извештај за животната средина и социјални аспекти (ГИ ЖС&СА) на ЕБОР.	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	тендерската документација - следење на спроведувањето на АПЖССА, ПУЖССА, ПОЗР и ПВЗС и други договорни услови за животната средина и социјални аспекти (ЖС&СА) - координација со Надзорниот орган - примена на корективни мерки - годишно известување до ЕБОР Да се потврди дека и двајцата експерти се соодветно квалификувани и обучени.						
1.5	Технички предвидените мерки, кои се дел од Планот за управување со животната средина и социјалните аспекти (ПУЖССА) и се однесуваат на	Правилно димензионирање и изградба на трасата на автопатот, градби и локации за отстранување на вишокот почва и	ЕБОР БИ1; БИ3; БИ6 Законски барања Најдобра практика	Проектантскиот тим (трошок за изработка на проектна документација) надгледуван од ЈПДП	За време на фазата на проектирање	Предложените технички мерки за проектирање од ПУЖССА се вклучени во Основниот проект, предмер пресметката,	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	климатските промени, отпорноста на Проектот на климатски промени, ефикасноста на ресурсите, заштитата на водата и хидрологијата на водните ресурси, воздухот, биолошката разновидност, геологијата и почвата, намалување на бучавата (заштитни бариери од бучава), управување со отпад, заштита на здравјето и безбедноста на луѓето и заедницата, треба да бидат дел од Основниот проект и тендерската документација.	обезбедување заштита на животната средина и заедницата.				тендерската документација и потпишаниот договор помеѓу ЈПДП и идниот Изведувач. Подготвен е Основен проект во кој се вклучени сите мерки од ПУЖССА, кои ќе обезбедат безбедност и стабилност на автопатот, неговите корисници, заштита на медиумите на животната средина и заедницата.	
1.6.	Да се потврди/осигура дека Изведувачот подготви **План за управување со животната средина и социјалните аспекти при градење** (ПУЖССАГ) пред да започнат	Намалување на влијанието врз животната средина и социјалните аспекти (ЖС&СА) од проектните активностите и обезбедување заштита	ЕБОР БИ1, БИ2, БИ3, БИ4, БИ5, БИ6. БИ8, БИ10	ЈПДП да ги интегрира барањата во тендерскиот документ и да врши надзор над Изведувачот.	Планот за управување со животната средина и социјалните аспекти во градежната фаза треба да	Подготовката на ПУЖССАГ е дел од тендерската документација и потпишаниот договор. Подготвениот ПУЖССАГ е одобрен	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	градежните активности. ПУЖССАГ треба да ги вклучи барањата/мерките од објавениот пакет од ОВЖССА, податоци од Основниот проект и моменталната состојба на теренот, како што се мерките за ублажување на следните влијанија: бучава и вибрации, почва, климатски промени, отпорност на климата, отпад, отпадни води, биолошка разновидност, управување со материјали, одговорност при управување со истекување, сообраќај, работни односи, вработувања на деца и принудна работа, недискриминација и еднакви можности, работнички организации, плати, бенефиции и услови за работа, управување со поплаки,	на животната средина, работниците и заедницата. Усогласеност со барањата на ЕБОР и националното законодавство.		Изведувачот да го подготви ПУЖССАГ пред почетокот на градежната фаза. Надзорниот орган да го одобри и надгледува спроведувањето на ПУЖССАГ.	се подготви пред почетокот на градежната фаза и да се имплементира во текот на градежната фаза	од Надзорот/ЈПДП. Евиденција на Надзорниот инженер, подготвени извештаи за напредокот во согласност со ПУЖССА и спроведени мерки за сите идентификувани неусогласености. Достапна евиденција на ЈПДП, поврзана со спроведувањето на ПУЖССАГ и под-плановите; Доказ дека мерките за ублажување од ПУЖССАГ и под-плановите се дел од програмата за мониторинг. Подготвените Годишни извештаи за животната	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	сместување на работниците, барања за безбедносен персонал итн. Како дел од ПУЖССАГ, Изведувачот треба да развие под-планови, како што се: План за управување со рехабилитација на локацијата; План за управување со површински слој на почва; План за управување со почва и ерозија; План за управување со отпад; План за управување со опасни материјали и контрола на истекување; План за управување со речни премини; План за мониторинг на вода; План за управување со квалитетот на воздухот; План за отпорност во итни случаи; План за управување со градежен отпад; План за евакуација					средина и социјални аспекти (ГИЖС&СА) редовно се испраќаат од ЈПДП до ЕБОР и истите ги вклучуваат имплементираните мерки од плановите и сите утврдени неусогласености.	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	и спасување во вонредни ситуации; План за управување со биолошката разновидност; План за управување со отстранување на вегетација (кој вклучува активности за пошумување); План за рехабилитација и уредување на пределот; План за управување со здравјето и безбедноста на заедницата; План за управување со сообраќајот; План за подготвеност и одговор при итни случаи и План за безбедност и здравје при работа. Подготовката на ПУЖССАГ треба да биде дел од тендерската документација и да биде вклучен како анекс на Договорот помеѓу ЈПДП и идниот Изведувач.						

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
1.7	ЈПДП да подготви **Оперативен план за управување со животната средина и социјалните аспекти (ОПУЖССА).** ОПУЖССА треба да ги вклучи барањата/мерките за намалување од ПУЖССА во оперативната фаза, податоци од Основниот или Изведбениот проект, резултатите од мониторингот итн. Како дел од ОПУЖССА, операторот треба да развие под-планови како што се: Оперативен план за мониторинг на почвата; План за подготвеност и одговор при итни случаи; План за следење на ефлуенти; Оперативен план за вклучување на заинтересираните страни; План за рехабилитација	Намалување на влијанијата врз животната средина и социјалните аспекти (ЖС&СА) од Проектот во оперативната фаза и обезбедување заштита на животната средина и заедницата Усогласеност со барањата на ЕБОР и националното законодавство	ЕБОР БИ1, БИ3, БИ4, БИ6, БИ10	Сопствени ресурси на ЈПДП или надворешни ресурси	ОПУЖССА треба да се подготви пред почетокот на оперативната фаза и да се имплементира во текот на оперативната фаза	Подготвен ОПУЖССА. Евиденција за спроведување на мерките од ОПУЖССА.	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	уредување на пределот; План за управување со здравјето и безбедноста на заедницата и План за безбедност и здравје при работа.						
1.8	ЈПДП да обезбеди **добро спроведување на постапката за набавка**: - При подготовката на тендерската документација и потпишувањето на договорот со идниот Изведувач, ЈПДП треба да ги има предвид условите од Законот за јавни набавки. - Изведувачот треба да ги почитува законските и договорните барања и да постапува во согласност со нив. - Сите испорачани материјали, енергија,	Управувањето со синџирот на снабдување се спроведува во согласност со националното законодавство и политиката на ЕБОР	ЕБОР БИ1, БИ2, БИ6 Национално законодавство	ЈПДП да обезбеди спроведување на добра постапка за набавка и да ја пренесе оваа обврска на Изведувачот. Изведувачот да го спроведе барањето. Надзорот да го следи.	Пред започнување и за време на фазата на градење	Воспоставен механизам за ревизија и верификација на примарниот синџир за снабдување на Изведувачот и неговата усогласеност со националните барања и барањата на ЕБОР. Редовно известување до ЕБОР во ГИЖССА	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	механизација, уредување на технички работи, подготовка на документи и слично треба да бидат одобрени од Надзорот и следени од ЈПДП. - Воспоставување на механизам за ревизија и верификација од страна на ЈПДП за неговиот Изведувач и за примарниот синџир на снабдување, за да се осигури дека се набљудуваат националните барања, усогласеноста со ЕБОР ЖС&СА БИ и добрите практики.						
1.9	Развој и имплементација на **програми за мониторинг и известување** во согласност со барањата на ОВЖССА/ПУЖССА/АПЖСС	Да се обезбеди ефективен надзор во однос на обврските за ЖССАЗБ. Управување со ризиците во животната и социјална	ЕБОР БИ1 Национално законодавство	Сопствени ресурси на ЈПДП Изведувач и Надзорен инженер (трошоци за изградба)	Во сите фази на Проектот (пред градежна фаза, градежна и во текот на	Подготвена програма за следење и известување од Изведувач/Надзорни от инженер/ЈПДП Достапни се	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	А и под-плановите, во согласност со БИ на ЕБОР. Овие програми треба да ги дефинираат сите активности кои треба да се следат (изведбени активности, имплементација на предложените мерки, мониторинг на медиумите во животната средина и социјалните прашања, мониторинг на усогласеност/неусогласеност итн.) од страна на Изведувачот/Надзорот/ЈПДП и начинот на нивно известување. Следење на изведбите во животната и социјалната средина на Проектот, од страна на ЈПДП за сите аспекти идентификувани во пакетот за ОВЖССА, и обезбедување редовен извештај до ЕБОР, известување од Банката во случај на значајни	средина и следење на реализација на мерките за за животна средина			работењето).	извештаите за напредокот од Изведувачот, Надзорниот инженер и ЈПДП. Сите наоди од мониторингот се евидентираат навреме и активностите, поттикнати од резултатите од мониторингот, веднаш се доставуваат до Надзорниот инженер/ЈПДП/Банките. Сите реализирани мерки во Проектот, поврзани со животна средина, социјални аспекти, здравјето и безбедноста се пријавени до Банките во Кварталните извештаи за ЖС&СА,	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	инциденти во животната средина, социјалните аспекти, здравјето и безбедноста (ЖССАЗБ) или несреќи поврзани со проектот, како и за какви било промени во обемот на проектот или. Мониторингот на сите изведби во животната и социјалната средина на Проектот треба да биде детално претставен во Годишниот извештај за ЖС&СА, што ЈПДП треба да го подготви за ЕБОР. Начинот на следење на активностите и известувањето треба да биде дел од тендерската документација и склучените договори помеѓу ЈПДП, Изведувачот и Надзорниот инженер.					Годишните извештаи за ЖС&СА подготвени од ЈПДП.	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
БИ2	**Вработување и работни услови**						
2.1	Изведувачот мора да создаде и имплементира релевантни политики за трудови односи и работните услови, вклучувајќи: а) Политика за човечки ресурси; б) Политика за недискриминација и еднакви можности; г) Политика против вработување на деца и принудна работа; д) Кодекс на однесување на работниците Изведувачот да осигура дека сите под-изведувачи ги применуваат истите стандарди.	Да се обезбеди соодветно управување со работната сила, недискриминација, еднакви можности.	ЕБОР БИ1, БИ2 Национално законодавство	Изведувач Надворешни консултанти/сопствени ресурси и Надзорен инженер	Пред отпочнување на какви било градежни работи.	Барањата за Изведувачот се вклучени во тендерската документација и договорот Политиките треба да се споделат со сите работници, ангажирани на овој Проект на јазик разбирлив за работниците и документите треба да бидат потпишани од секој ангажиран работник на овој проект (вклучувајќи ги и под-изведувачите). Подготвен е Кодекс на однесување и потпишан од сите	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
						работници.	
2.2	Изведувачот да ангажира независна консултантска компанија која ќе врши Проценка на усогласеноста, на политиката за човечките ресурси и другите политики за работни односи на Изведувачот, со националното законодавство за работни односи и подзаконските акти, како и барањата од БИ2.	Да се обезбеди соодветно управување со работната сила, недискриминација, еднакви можности.	ЕБОР БИ1, БИ2 Национално законодавство	Изведувач, Надворешни консултанти/сопствени ресурси	Пред отпочнување на било какви градежни работи.	Барањата за Изведувачот се вклучени во тендерската документација и договорот Проценката на усогласеноста е завршена со временска рамка за решавање на било какви идентификувани недостатоци и испратена е до ЈПДП.	
2.3	Воспостави и одржува Процедура за Механизам за поплаки, во согласност со барањата за БИ2 на ЕБОР, која ќе биде доставена до сите работници на ЈПДП и ќе се прошири до изведувачите/под-	Да се обезбеди соодветно управување со работната сила, вклучително и изведувачот/подизведувачите, во согласност со БИ на ЕБОР и применливото национално	ЕБОР БИ1, БИ2 Национално законодавство	ЈПДП/Изведувач Надворешни консултанти/сопствени ресурси Изведувач (трошок за изградба) Надзорен инженер	Пред започнување и во текот на сите фази на Проектот Механизмот за поплаки за работниците треба да биде	Сите вработени се запознаени со процедурите и прописите и со нивните работнички права. Подготвен механизам за поплаки за сите	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	изведувачите, кои работат на локацијата, со вметнување на релевантна извршна клаузула во договорот на Изведувачот. Спроведување на редовен мониторинг на работните услови за овој Проект. Надзорниот инженер, секојдневно ќе го контролира дневникот за поплаки и ќе известува за следењето на примените поплаки за време на изградбата, на месечна основа. Назначување лице од ЈПДП кое на дво-месечно ниво ќе го контролира Дневникот за поплаки и Извештај за следење на примените поплаки во фазата на изградба и оперативна фаза.	законодавство. Обезбедување начин за подигање на грижата за работниците и транспарентен, конзистентен механизам за решавање.			воспоставен, пред почетокот на работите	работници (и ЈПДП и Изведувач), одржуван и месечно ажуриран. Редовен мониторинг и известување до ЕБОР. Назначено лице од ЈПДП, кое ќе ги контролира поплаките и ќе го одржува дневникот за поплаки и ќе известува за сите поплаки во фазата на изградба.	
2.4	Во барањата на тендерот	Обезбедување	ЕБОР БИ1,	Изведувач,	Пред	Плановите и	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Прид обивки)	Барање (Законодавс тво, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	вклучена е подготовка на: *План за управување со сместување на работници* (во случај ако се појави таква потреба) и *Локален план за вработување и набавки*; Изведувачот треба да води евиденција (докази) на работниците, за секое лице ангажирано во реализацијата на Проектот, без разлика дали тоа доаѓа од Изведувачот или друг под-изведувач.	ефективно управување со ризиците од трудот; поттикнување на локалното вработување.	БИ2 Национално законодавство	Надворешни консултанти/сопств ени ресурси, Изведувач (трошок за изградба), Надзорен инженер	започнување (подготовка) и за време на градежната фаза (имплементац ија)	процедурите се подготвуваат и се спроведуваат во градежната фаза; Евиденцијата за работникот, која вклучува договор, потпишан кодекс на однесување, одржани тренинзи на лице место и други докази утврдени во законите кои го регулираат работниот однос, се достапни за проверка на експертот за ЖС&СА, назначен од Надзорниот инженер и ЈПДП.	
2.5	ЈПДП треба да воспостави, во рамките на својот ПУЖССА, посебна политика и процедура за известување и одговор на	Обезбедување недискриминација, еднакви можности и спречување на РНВ	ЕБОР БИ1, БИ2 Национално законодавство	ЈПДП/Изведувач Надворешен консултант/сопстве ни ресурси Надзорен инженер	Пред започнувањет о и за време на сите фази на Проектот	Потпишани и прифатени политики и процедури, имплементирани и известено во кварталниот и	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	родовото насилство и вознемирување (РНВ) и негово ажурирање во согласност со Добрата меѓународна пракса во индустријата (ДМИП). Изведувачот треба да ги усвои трудовите политики на ЈПДП и да ги имплементира во нивните компании, за време на извршување на проектните активности. Изведувачот мора да организира годишна обука за своите вработени за РНВ.					Годишен извештај за животна средина и социјални аспекти Тренингот на Изведувачот за РНВ Е документиран	
БИЗ	**Ефикасно користење на ресурсите, спречување и контрола на загадувањето**						
3.1	Спроведување геолошки, геомеханички и хидрогеолошки истражувања на трасата и просторот за одлагање на вишок на почва, со цел да се избегне негативното влијание на изградбата на патишта	Избегнување ризици за изворите на вода Избегнување ризик за стабилноста на теренот Намалување на	ЕБОР БИ 1; БИЗ Национално законодавство Најдобра практика	Подготовка и имплементација на потребните истраги кои треба да се доделат на надворешно консултантско друштво со под-договор.	Пред изработка на основниот проект	Целосна усогласеност со националната, политиката на ЕУ и ЕБОР Целосна имплементација на препораките од	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	врз геологијата, хидрогеологијата и стабилноста на теренот. Изведување на моделирање на одронување на карпите за делот што минува низ клисурата Лепенц, за да се разберете ризикот за изградбата и употребата на автопатот и да се одлучи за примена на инженерски мерки за стабилност.	влијанието од градежните активности на патот врз стабилноста на земјата Усогласеност со националното законодавство, барањата на ЕБОР и добрите градежни практики		Внатрешните финансиски ресурси на ЈПДП или надворешната финансиска поддршка, која ќе биде искористена за финансирање на консултантските услуги Проектантот е одговорен да ги договори работите на Проектантско ниво Изведувачот е одговорен за спроведување на работите Надзорниот инженер за следење.		ОВЖССА за вршење на геолошки, геомеханички и хидрогеолошки истражувања, како и моделирање на рушење на карпи Информациите за усогласеноста вклучени во ГИЖССА, доставени до ЕБОР	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
3.2	Да се изврши мониторинг на постојната состојба со квалитетот на водата во Вражанска Река (во периодот кога има вода во реката пролет/есен) и река Лепенец (и можни други водни тела) според Планот за мониторинг на водата, вклучен во ПУЖССАГ и кога градежните работи се во близина на тековите.	Избегнување ризик од загадување на водата Ублажување на влијанието од активностите за градење на патот Усогласеност со националното законодавство, барањата на ЕУ, ЕБОР и добрите градежни практики	ЕБОР БИ1; БИ3 Директива за води на ЕУ Национално законодавство Најдобра практика	Да биде вклучено во трошоците на Изведувачот, како дел од тендерската документација и Предмер-пресметката. Овластена лабораторија да ги имплементира барањата и да го направи мониторингот. Изведувачот да ангажира овластена лабораторија. Надзорниот инженер и ЈПДП да врши надзор	Пред започнување на градежните активности и за време на градежната фаза	Целосна усогласеност со националната политика и политиката на ЕБОР Извршен мониторинг на водата Информациите за усогласеноста вклучени во ГИЖССА, доставени до ЕБОР	
3.3	Подготовка и имплементација на План за управување со почви и ерозија	Избегнување ризик од контаминација на почвата Ублажување на влијанието од градежните	ЕБОР БИ1; БИ3 Национално законодавство Најдобра практика	Изведувачот да подготви и имплементира План за управување со почви и ерозија Надзорен инженер	Пред започнување на градежните активности и за време на градежната фаза	Целосна усогласеност со националната политика и политиката на ЕБОР Информациите за	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
		активности на патот Усогласеност со националните и барањата на ЕБОР и добри градежни практики		ЈПДП да надгледува		усогласеноста вклучени во ГИЖССА, доставени до ЕБОР	
3.4	Вклучување во Основниот проект мерки за намалување, предложени во ПУЖССА, во однос на ефикасното користење на ресурсите (*енергетски ефикасен систем за осветлување*), почва (*повторна употреба на вишокот на почва што произлегува од ископ, насип и дупчењето на тунелите*), вода (*мерки за заштита на III зона - пошироко заштитна зона на бунарското подрачје Нерези – Лепенец и водното тело во рамките на проектното подрачје, хидроинженерски конструкции, кои ќе обезбедат заштита на автопатот од природни*	Намалени ризици од загадување на животната средина и вознемирувања од бучава Структурите на автопатот ќе бидат поотпорни кон климатските промени	ЕБОР БИЗ Добра меѓународна практика	Надворешниот консултант за развој/промени на проектот за патот Внатрешни ресурси на ЈПДП и надворешна финансиска поддршка Надворешни консултантски услуги за спроведување на барањата ЈПДП да врши надзор	За време на изработката на Основниот Проект	Постигнување високо ниво на заштита на животната средина, заштита од бучава и отпорност кон климата Да се проектираат мерки и спецификација на материјали со оглед на предвидените прогнози за климатски промени, вклучени во Основниот проект	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	непогоди, сепаратори на нафта и фаќачи на седименти, вода и санитарни јазли), климатски промени (*проектни мерки и спецификација на материјалите усогласени со предвидените прогнози и проекции за климатските промени во текот на животниот век на проектот*), бучава (инсталација на бариери за бучава).						
3.5	Поставување на бариери за бучава, во согласност со решенијата дадени во Основниот Проект.	Намалување на влијанијата врз животната средина и социјалните аспекти од генерираната бучава и емисиите на вибрации Усогласеност со националното законодавство, барањата на ЕБОР и најдобрите градежни практики	ЕБОР БИ1; БИ3 Националното законодавство Најдобра практика	Вклучено во цената на градежните работи Изведувачот е одговорен за спроведување, надгледуван од Надзорен инженер и ЈПДП	За време на градежната фаза	Спречена е бучавата, а со тоа и вознемирувањето на локалните заедници Нема поплаки од локалните заедници Доказ дека предложените бариери се поставени. Информација е вклучена во ГИЖССА	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
						до ЕБОР	
3.6	Инсталација на дополнителни бариери или изолација на погодените имоти, доколку изградените бариери за бучава не се ефикасни за поголем обем на сообраќај или различен возен парк.	Намалување на влијанијата врз животната средина и социјалните аспекти од генерираната бучава и емисиите на вибрации Усогласеност со националното законодавство, барањата на ЕБОР и најдобрите градежни практики	ЕБОР БИ1; БИ3 Национално законодавство Најдобра практика	Ангажирање на компанија задолжена за одржување на бариери за бучава на база на договор ЈПДП преку оперативни трошоци Изведувачот е одговорен за спроведување, ЈПДП е одговорно за надзор	За време на оперативната фаза	Спречена е бучавата, а со тоа и вознемирувањето на локалните заедници. Нема поплаки од локалните заедници Доказ за следење на бучавата, ефективност на поставените бариери и друга спроведена мерка за заштита од бучава. Редовно известување до ЕБОР	
3.7	Инсталирање на внатрешен дренажен систем за собирање и третман, долж трасата на автопатот и на мостовите. ЈПДП да ангажира овластена трета страна за редовно чистење и одржување на	Спречување на загадување на водата Усогласеност со националната регулатива Усогласеност со политиката за ЖС&СА на ЕБОР	ЕБОР БИ3 Националното законодавство Најдобра практика	Изведувачите се одговорни за инсталација и одржување. Надзорен инженер ЈПДП е одговорен за надзор	Сепаратори за масло да бидат поставени во градежната фаза. Одржување за време на	Заштита на водните ресурси и земјиштето Доказ за барањето во тендерската документација Доказ - извештаи за	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	сепараторите за масло и маснотии за време на оперативната фаза.				оперативната фаза.	инсталацијата Доказ - извештаи за чистење Редовно известување до ЕБОР	
3.8	Спроведување на мониторинг на животната средина во градежната фаза, во согласност со добиените дозволи и ПУЖССА: - Геологија и геоморфологија: Следење на највисоките насипни делови и стабилност на земјиштето - Почва: Да се имплементира Планот за управување со почва и ерозија - Вода: Мониторинг на Вржанска Река (во периодот кога има вода во реката пролет/есен) и	Спречување на загадување Усогласеност со националните, барањата на ЕУ и ЕБОР и најдобрите градежни практики	ЕБОР БИЗ Барања на ЕУ – Рамковна директива за води, Директива 2002/49/ЕС, Директива 2008/50/ЕС Националното законодавство Најдобра практика	ЈПДП да ја пренесе одговорноста на Изведувачот Изведувачот да ангажира овластена лабораторија Овластена лабораторија да го врши мониторингот Изведувачот да ја одобри програмата за мониторинг и да врши надзор Надзорниот	За време на градежните активности	Целосна усогласеност со националната, политиката на ЕУ и ЕБОР и најдобрите градежни практики Реализиран е мониторинг на животната средина Информациите за усогласеноста се вклучени во ГИЖССА, доставени до ЕБОР	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	река Лепенец (и можни други водни тела) според планот за мониторинг на водата, вклучен во ПУЖССАГ. - Воздух: Редовно следење на квалитетот на воздухот да се врши кај чувствителните рецептори - Бучава: Редовни и контролни мерења на нивоата на бучава Во случај на надминување на граничните вредности, спроведување мерки за намалување, дадени во ПУЖССАГ.			инженер да следи и да ги одобрува конечните мониторинг извештаи			
3.9	Спроведување на мониторинг на животната средина во оперативната фаза, во согласност со барањата од добиените дозволи и ПУЖССА. Испраќање редовни извештаи од	Спречување на загадување Усогласеност со националните, барањата на ЕУ и ЕБОР и најдобрите градежни практики	ЕБОР БИЗ Барања на ЕУ – Рамковна директива за води, Директива 2002/49/ЕС, Директива	ЈПДП да ангажира овластена лабораторија Овластена лабораторија да го врши мониторингот ЈПДП да врши	За време на оперативните активности	Целосна усогласеност со националната, политиката на ЕУ и ЕБОР Реализиран е мониторинг на животната средина	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	мониторингот до органите, кои ги издале дозволите за оперативна фаза. Во случај на надминување на граничните вредности, спроведување мерки за намалување, дадени во ОПУЖССА.		2008/50/ЕС Националното законодавство Најдобра практика	надзор и да го одобри планот за мониторинг и конечните извештаи од мониторингот		Информациите за усогласеноста се вклучени во ГИЖССА, доставени до ЕБОР	
3.10	ЈПДП ќе ја подигне свеста на корисниците на автопатот за намалување на емисијата на стакленички гасови, со прилагодување на брзината на возење и ограничување од 110 km/h	Напорите за намалување на ризиците од климатските промени, кои би можеле да настанат поради зголемените стакленички гасови, се адресирани и се следат активностите Усогласеност со барањата на ЕБОР	ЕБОР БИ3	Ресурси, инвестиции и одговорност на ЈПДП Агенција (Совет) за подобрување на безбедноста на патиштата	За време на оперативната фаза	Известување во ГИЖССА, до ЕБОР	
БИ4	**Здравје, безбедност и сигурност**						
4.1	Вклучување во барањата	Ублажување на	ЕБОР БИ1 и	Изведувач	Пред и за	Подготвен План и	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	на тендерот за подготовка и имплементација на *Планот за управување со здравјето и безбедноста при работа* за да се вклучат сите одредби наведени во ПУЖССА. Изведувачот треба да обезбеди едукација на ангажираните работници за безбедност и здравје при работа, вклучително и COVID-19 пандемијата и симптомите и да обезбеди редовни здравствени проверки во согласност со препораките на СЗО. Мерките за заштита од СОВИД-19 се задолжителни за сите работници, вклучително и оние на под-изведувачите.	ризиците за здравјето и безбедноста при работа за време на градежната фаза	БИ4, Национално законодавство	Надзорен инженер Надворешни консултанти Изведувач (трошок за изградба)	време на гардежната фаза	процедури за градежната фаза, докази-записници од спроведена обука за здравјето и безбедноста при работа Статистика и податоци за безбедност на работниците Преглед на поплаките од работниците, поврзани со здравјето и безбедноста при работа (БЗР)	
4.2	За здравјето и безбедноста при работа (БЗР), ЈПДП да развие	Ублажување на ризиците за здравјето и безбедноста при	ЕБОР БИ1 и БИ4, Национално	ЈПДП Надворешни	Пред почетокот на оперативната	Планот за безбедност и здравје на работниците во	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	(или бара од компанијата за одржување да изработи) план за безбедност и здравје на работниците во текот на оперативната фаза	работа (БЗР) за време на оперативната фаза	законодавство	консултанти	фаза	оперативната фаза, изработен од ЈПДП Евиденција за обука на вработените Преглед на поплаките од вработените, поврзани со БЗР	
4.3	Во барањата на тендерот да се вклучи подготовка и имплементација на *План за управување со здравјето и безбедноста на заедницата, План за управување со сообраќајот, План за подготвеност и одговор при итни случаи (вклучувајќи и постапки за одговор при итни случаи и обновување/чистење),* како и процедури за управување со итни случаи за опсегот на	Мерки за ублажување за заштита на јавното здравје и безбедност во градежната фаза	ЕБОР БИ1 и БИ4, Национално законодавство	ЈПДП/Изведувач Надзорен инженер Сопствени ресурси Надворешни консултанти Изведувач (трошок за изградба)	Пред и за време на градежната фаза	Подготвени, достапни и спроведени потребни планови и процедури за градежната фаза Здравствените и безбедносните аспекти на заедницата се известени во Кварталниот и Годишниот извештај за животната средина и социјалните аспекти	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	идентификувани природни опасности. ЈПДП да следи и известува за усогласеноста со мерките за заштита на здравјето и безбедноста на заедницата.					Преглед на поплаките од заедницата	
4.4	Изведувачот треба да обезбеди усогласеност со техничкиот/инженерски проект за време на изградбата и работењето и да назначи технички надзор за следење и известување за усогласеноста. Да се направи проверка за животна и безбедност од пожари за новата траса и и градби, пред нивно пуштање во работа или употреба.	Мерки за ублажување на безбедност и здравје на работниците и заедницата, ризиците по здравјето и безбедноста за време на оперативната фаза	ЕБОР БИ4, Национално законодавство	Изведувач/ЈПДП преку технички надзор и независни ревизори/инспекции Трошоци за изградба	За време на градежната фаза и пред почетокот на оперативната фаза	Спроведени сите технички мерки во градежната фаза Доказ-документ за службено користење на пат со сите структури	
БИ5	**Откуп на земјиште, ограничувања во користење на земјиштето присилно раселување**						
5.1	ЈПДП да воспостави Единица за	Координација на развојот и	Добра практика	Сопствени ресурси на ЈПДП	Пред градежна фаза	Единица за имплементација на	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	имплементација на Планот за откуп на земјиште и раселување ПОЗР, во согласност со Рамката за откуп на земјиште и раселување (РОЗР)	имплементацијата на ПОЗР				Планот за откуп на земјиште и раселување е формирана и екипирана	
5.2	ЈПДП да развие и имплементира План за откуп на земјиште и раселување (ПОЗР).	Минимизирање на влијанијата од откупот на земјиштето и обезбедување на соодветна и правична компензација за изгубениот приход и земјиштето.	ЕБОР БИ5; Национално законодавство	ЈПДП преку квалификуван консултант, доколку е потребно	Пред градежната фаза	ПОЗР е подготвен; Имплементацијата е следена преку внатрешен и надворешен мониторинг, во согласност со препораките од РОЗР/ПОЗР; Извештаи се доставени до ЕБОР Месечна проверка на надворешни поплаки, од стана на единицата за имплементација на ПОЗР	
5.3	ЈПДП да организира независна ревизија за откупот на земјиштето и компензација, по	Да се осигура дека процесот на откуп на земјиште е во согласност со	ЕБОР БИ5;	Надворешен независен консултант	За време на пред-градежната фаза и за	Збир на резултатите од ревизијата за откупот на земјиштето,	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	спроведувањето на ПОЗР.	барањата на ЕБОР БИ5			време на градежните работи, пред завршување на градежната фаза	обезбедено во рамките на редовното известување	
5.4	Да се осигура дека механизмот за поплаки е имплементиран во сите фази од спроведувањето на Проектот	Намалување на потенцијалните судски случаи во случај на незадоволство од понудената компензација	ЕБОР БИ5;	ЈПДП преку квалификуван консултант, доколку е потребно Изведувач Надзорен инженер	Пред и за време на градежната фаза	Механизмот за поплаки за откуп на земјиште е изработен; Механизмот за поплаки доставен до ЛЗП (да се документира преку консултативни извештаи) Информации за евидентирани и адресирани поплаки во годишните мониторинг извештаи за Банката	
ПР6	**Зачувување на биолошката разновидност и одржливо управување со живите природни ресурси**						
6.1	Да се потврди дека Основниот проект го	Намалување на влијанието од	ЕБРД БИ6	ЈПДП да обезбеди дека овие мерки се	Во пред-градежната	Основниот проект вклучува премини за	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	задржува моменталниот распоред во врска со премините за дивиот свет (тунели, пропусти, виадукти, мостови, подвозници) за да се обезбеди пропустливост за движење на животните. Премините кои се веќе вградени во Проектниот документ ќе го минимизираат ефектот на фрагментација што овозможува мобилност на дивите животни. Придружните конструкции за мостовите треба по можност да се наоѓаат надвор од реки/потоци со постојан тек. Изградбата на мостови на повремени потоци да се спроведува во сушна сезона или да се обезбеди дозвола за пренасочување.	фрагментацијата на живеалиштата и деградацијата на водните живеалишта		применети во Проектот	фаза	дивиот свет и не е планирано структури на мост да бидат поставени во постојани реки/потоци, секаде каде што е изводливо.	
6.2	Планот за управување со биолошката разновидност	Негативните влијанија врз биолошката	ЕБОР БИ1, БИ6;	Изведувач	Пред-градежна фаза	Планот за управување со	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	(ПУБР) и Планот за отстранување и управување со вегетацијата (вклучувајќи активности за пошумување) мора да се развијат како под-планови на ПУЖССАГ. Покрај стандардните содржини, ПУБР мора да содржи мерки насочени кон контрола на ширењето на инвазивните растенија, како и мерки за компензација поради фактот што ќе бидат засегнати критичните живеалишта (*6220 Псевдо-степски со треви и едногодишни растенија).	разновидност ќе се ублажат и онаму каде што е неизбежно, ќе се преземат мерки за компензација.	Директива на ЕУ за живеалишта; Директива на ЕУ за птици	Надзорен инженер		биолошката разновидност и Планот за отстранување и управување со вегетацијата се развиени и одобрени пред градежната фаза Гореспоменатите планови вклучуваат наведени теми Плановите се усогласени едни со други, како и со другите под-планови од ПУЖССАГ	
6.3	Навремено и соодветно спроведување на мерките предложени во ПУЖССА и мерките кои ќе произлезат од Планот за управување со	Ублажување на влијанијата врз биолошката разновидност	БИ6 на ЕБОР; Директива на ЕУ за живеалишта; Директива на ЕУ за птици;	Надворешни консултанти Изведувач (трошок за изградба), надгледуван од Надзорен инженер	Сите фази со акцент на градежната фаза; ПУБР ќе има мерки	Планот за управување со биолошката разновидност е подготвен, достапен и имплементиран	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	биолошката разновидност и Планот за отстранување и управување со вегетација. Мерките предложени од ПУЖССА вклучуваат мерки на добра градежна практика, на пример обука на работници, избегнување на чувствителни живеалишта, безбедно складирање на опасни материи, управување со отпад, ограничено движење на машините. ПУБР ќе вклучи попрецизни мерки, поврзани со транслокација на животни на пр. желки, следење на преминските на дивиот свет, особено за кафеавата мечка, управување со инвазивни видови, избегнување на нарушување на гнездење		Најдобрите достапни стандарди во однос на градежната практика; националното законодавство	и ЈПДП	насочени во предградежна, градежна и оперативна фаза.	Се врши редовно известување врз основа на распоредот за спроведување	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	птици, превенција од пожари итн.						
6.4	Обезбедување на пропустливост на автопатот за движење на животните (одржување на оградата, одржување на преминиге за диви животни како што се тунели, вијадукти, мостови, пропусти и подвозници и нивно редовно чистење, одржување на одводните канали итн.)	Ублажување на ефектот на фрагментација и подобрување на пропустливоста на автопатот	ЕБОР БИ6	Сопствени ресурси на ЈПДП (оперативна фаза). Надворешен консултант	Оперативна фаза	Редовно одржување на премините и оградите за диви животни, како дел од општото одржување	
6.5	Спроведување на мониторинг на биолошката разновидност на локацијата, како што е предложено во Планот за мониторинг, во рамките на ОВЖССА за време на градежната и оперативна фаза	Идентификација на непредвидени влијанија и ублажување на ризикот од губење на вредностите на биолошката разновидност	ЕБОР БИ6; националното законодавство	Изведувачот треба да организира надворешни консултанти или да вработи експерт за биолошка разновидност (трошок за изградба) надгледуван од Надзорниот инженер и ЈПДП	За време на градежната фаза од страна на Изведувачот и Надзорниот инженер За време на оперативните фаза, од страна на ЈПДП	Активностите за мониторинг се извршени, како што е дадено во Мониторинг планот во ОВЖССА и ПУБР и резултатите се дел од извештаите испратени до ЕБОР.	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
				ЈПДП треба да организира надворешни консултанти или да вработи експерт за биолошка разновидност (Оперативни трошоци)			
БИ8	**Културното наследство**						
8.1	ЈПДП да обезбеди Изведувачот да развие и имплементира процедура „случајно откривање" Изведувач да ги обучи работниците за користење на процедурата.	Минимизирање на влијанијата врз добрата од културното наследство.	ЕБОР БИ8 Закон за културно наследство	Изведувач, Надзорен инженер и експерти за културно наследство	Процедурата е развиена пред градежната фаза и спроведена по потреба во градежната фаза	Процедурата за „случајно откривање" е развиена од изведувачот и доставена до ЈПДП, споделена со ЕБОР од страна на ЈПДП, Доказ за успешно спроведена обука	
БИ10	**Публикување на информации и вклучување на заинтересираните страни**						
10.1	ЈПДП да назначи член од Единицата за имплементација на	Координација на активностите за вклучување на	Добра практика	ЈПДП	Пред градежната фаза	Формирана е Единицата за имплементација на	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	Проектот (ЕИП), како одговорен за спроведување на планот за вклучување на заинтересираните страни	заинтересираните страни				Проектот (ЕИП) и назначен е член посветен на спроведувањето на планот за вклучување на заинтересираните страни	
10.2	Целосна имплементација на активностите за вклучување на заинтересираните страни, предвидени во *Планот за вклучување на заинтересираните страни (ПВЗС) од страна на ЈПДП* Редовно ажурирање на Планот за вклучување на заинтересираните страни, во согласност со сите нови информации за ЖССА документите на Проектот ЈПДП да обезбеди дека Изведувачот ги имплементира соодветните делови од Планот за вклучување на	Ширење информации и континуиран ангажман со засегнатите заинтересирани страни, подобрување на свеста на заинтересираните страни	ЕБОР БИ1; БИ10 Национални законски барања	ЈПДП, Изведувач и Надзорен инженер	Во текот на сите фази	Известување за спроведувањето на ПВЗС од страна на ЈПДП со индикатори наведени во ПВЗС. Записник од формални и неформални консултации. ЈПДП да поднесе извештај до ЕБОР, во Годишниот извештај за животнма средина и социјални аспекти за нивните активности за консултации и вклучување на заинтересираните	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	заинтересираните страни, како што е наведено во ПУЖССА Редовен мониторинг над имплементацијата на Планот за вклучување на заинтересираните страни и евиденција за активностите за вклучување на заинтересираните страни, евидентирани од ЈПДП					страни, како и бројот на примени поплаки, затворени и сè уште отворени	
10.3	Развивање и спроведување ефикасен процес или постапка за поплаки во согласност со барањата за изводливост за животна средина и социјални аспекти на ЕБОР, со цел да се прими и олесни решавањето на грижите и поплаките на засегнатите страни, особено во однос на перформансите за животна средина и социјални аспекти. Обврските на	Правилно информирање на засегнатата јавност; обезбедување ефективно и ефикасно решавање на поплаките	ЕБОР БИ1; БИ10 Национални законски барања	ЈПДП, Изведувач и Надзорен инженер	Во текот на сите фази	Механизам за поплаки е изработен ЈПДП ќе поднесе извештај до ЕБОР во Годишниот извештај за животна средина и социјални аспекти за нивните активности за консултации и ангажирање на заинтересираните страни и за бројот на примени поплаки, затворени и сè уште	

Бр.	Акција	Ризици за животна средина и социјални аспекти (Одговорност/Придобивки)	Барање (Законодавство, барања за изводливост на ЕБОР, најдобра практика)	Ресурси, Инвестициски потреби, Одговорност	Временска рамка	Цели и критериуми за евалуација за успешна имплементација	Статус на имплементација
	изведувачот во однос на управувањето со поплаките да бидат вклучени во тендерската документација и главниот договор.					отворени	